

چرا «ره‌نمای طریق» اثری سودمند و راهگشا است؟

تقریظ حضرت آیت‌الله خامنه‌ای بر کتاب «ره‌نمای طریق» اثر آیت‌الله محمدعلی جاودان در تاریخ ۹۷/۹/۱ منتشر شد. این کتاب حاوی پاسخ‌های مکتوب و عالمانه‌ی آیت‌الله جاودان به پرسش‌های مردم و به‌ویژه جوانان در مسائل مبتلابه آنان است، پایگاه اطلاع‌رسانی KHAMENEI.IR در این یادداشت به قلم **حجت‌الاسلام والمسلمین دکتر علی ذوعلم** اهمیت این اثر را بررسی کرده است.

انتشار تقریظ کوتاه حضرت آیت‌الله العظمی خامنه‌ای در مورد کتاب «ره‌نمای طریق» اثر استاد محمدعلی جاودان، این پرسش را ایجاد می‌کند که ویژگی‌ها و امتیازات این اثر چیست که معظّم‌له با مطالعه «بخش عمده‌ای» از این کتاب، «مطالب سودمند بسیاری» در آن دیده‌اند که دانستن آن را برای جوانان «لازم یا راهگشا» دانسته‌اند؟

مطالعه این کتاب، نوآوری‌ها، جهت‌گیری‌ها و نکات دقیقی را در این اثر نشان می‌دهد که به برخی از آن‌ها اشاره می‌شود:

۱- این کتاب محصول بهره برداری‌های علمی، اخلاقی و تربیتی مؤلف محترم آن از محضر اساتید برجسته‌ای است که هر کدام استوانه‌ی حکمت و تربیت و مربی ارزشمندی برای جامعه و بخصوص جوانان بوده‌اند. چهره‌ها و شخصیت‌هایی از قبیل استاد آیت‌الله حاج آقا مجتبی تهرانی، مرحوم آیت‌الله حق‌شناس، مرحوم علامه عسکری، مرحوم آیت‌الله مجتهدی و ... که به یمن برنامه‌های خوب صداوسیما، بسیاری از مردم ما و بخصوص جوانان با این چهره‌ها آشنا هستند. شهد شیرین و گوارای این معارف در خلال مطالب این کتاب احساس می‌شود که البته با یافته‌ها و تجربه‌های مؤلف ترکیب شده و در پاسخ به پرسش‌های مخاطبان به آنان منتقل می‌شود.

۲- در این اثر ساختارها و فصل‌بندی‌های رسمی و مرسوم کنار نهاده شده و مشاوره‌ها و پرسش‌های واقعی مخاطبان، مطرح شده و پاسخ گرفته است. یکی از خلأهای کار تربیتی و اخلاقی در جامعه‌ی

ما، توجه به مشکلات عینی و مسائل واقعی جوانان و مشاوره و کمک به حل آنها است. این کتاب به خوبی و با صراحت، به بخشی از پرسش‌ها و مشاوره‌هایی که جوانان متدین امروز درگیر آنها است، پاسخ داده است.

۳- تنوع مباحث و موضوعات این اثر که شامل پرسش‌های اخلاقی، اعتقادی، تاریخی، قرآنی تا مشاوره‌های مربوط به ازدواج و تحصیل و مطالعه و ... می‌شود، ویژگی دیگری است که خواننده را جذب می‌کند و بدون احساس ملالت و خستگی، او را به دنبال خود می‌کشاند.

۴- مطالب در عین اینکه روان و ساده بیان شده، ولی از استحکام و استنادات روایی و قرآنی برخوردار است که در پاورقی‌ها به این مستندات اشاره شده است. هرچند دلالت این مستندات در همه‌ی موارد یکسان نیست، ولی همین آیات و روایات - بویژه برای مریبان، مبلغان و معلمان - بسیار سودمند و قابل استفاده است.

۵- شیوه و رویکرد استاد جاودان در پاسخ به مشورت‌های ناظر به عرصه‌های زندگی جوانان از قبیل ازدواج، رابطه‌های دوستی، مسائل معنوی، اشتغال و ... رویکردی کاملاً دینی و برگرفته از معارف و منابع اسلامی و مصون از نگرش‌های متحجرانه و گذشته‌گرا و یا دیدگاه‌های غرب‌گرا و التقاطی می‌باشد. از این جهت این اثر برای مشاوران می‌تواند یک الگوی آموزنده باشد.

۶- یکی از ویژگی‌های این کتاب، معرفی برخی آثار و تألیفات در موضوعات مختلف است. آثار چهره‌های مختلف در طیف گسترده‌ای از محققان و مؤلفان از قبیل استاد شهید مطهری، شهید آیت

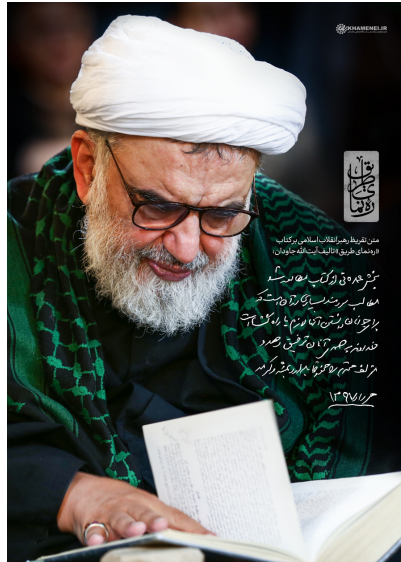
الله بهشتی، استاد مصباح یزدی، تا استاد محمدرضا حکیمی، آیت الله ضیاءآبادی، مرحوم سید علی اکبر حسینی، مرحوم علی ابوالحسنی منذر و دیگران نشان دهنده‌ی وسعت دید مؤلف محترم و برانگیختن مخاطبان به کتاب‌خوانی است. بدین ترتیب خواننده‌ی این اثر با عناوین متنوعی از آثار نویسندگان و محققان مختلف و با یک سیر مطالعاتی مطمئن و سالم آشنا می‌شود.

۷- رویکرد مقابله با خرافات و نگرش‌های انحرافی در عین پابندی کامل به اصول و مبانی شریعت و معارف حقه، و برخی تعریض‌ها و نقدهای تلویحی یا صریح استاد نسبت به رفتارها و سنت‌های غلطی که موجب وهن اسلام و تشیع است، از دیگر ویژگی‌های این کتاب می‌باشد که در ترسیم خط مستقیم برای مخاطبان الهام‌بخش و جهت دهنده خواهد بود.

۸- نکته‌ای که علی‌رغم غفلت بسیاری از بزرگان، در این اثر مورد توجه و اهتمام استاد جاودان بوده است، مسئله‌ی تعلیم و تربیت و نقش آموزش و پرورش در تربیت فرزندان است. در خلال مطالب کتاب و از جمله نکاتی که هر چند اجمالی در زندگی‌نامه ایشان درباره‌ی اهمیت مدرسه و آموزش و پرورش آمده، نکاتی آموزنده است.

۹- برخلاف بسیاری از کتاب‌هایی که در طراحی جلد و صفحه‌آرایی و ویرایش و ... متأسفانه با بدسلیقگی تدوین و چاپ می‌شود، در فرایند تدوین این اثر همانگونه که از شناسنامه‌ی آن برمی‌آید، جمعی از شاگردان جوان و خوش سلیقه‌ی استاد، ایشان را یاری رسانده‌اند و نقش مؤثری داشته‌اند. این خود شیوه‌ی پسندیده‌ای است که در تألیف و انتشار این قبیل آثار می‌تواند بکار گرفته شود.

۱۰- هرچند این اثر حقیقتاً در میان همه آثار خوب و مفید در عرصه اخلاق و تربیت و معارف اسلامی از امتیازاتی برخوردار است، ولی «اثبات شیء» در این زمینه‌ها هرگز «نفی ما عدا» نمی‌کند و نوشته‌های مفیدی که در عرصه‌های معرفتی، اخلاقی و تربیتی از بیانات یا مجالس بزرگان و اساتید تألیف و نشر شده است، هر کدام به نوبه‌ی خود قابل استفاده فراوان می‌باشد. طبعاً تقریظ رهبر حکیم انقلاب بر این کتاب، تأییدی است بر این امتیازات، نه تعریض بر سایر آثار مفید و ارزشمند.

۱۱- در عین حال نباید گمان کرد که وجود «مطالب سودمند بسیار» در این کتاب - که در تقریظ رهبر فرزانه انقلاب ذکر شده است - منافاتی با نقد یا تأمل در برخی مطالب آن دارد؛ همانگونه که تأیید هیچ اثری به معنای مطلق بودن آن نمی‌باشد. در این اثر در برخی بخش‌ها، گاه گزاره‌هایی مطلق و کلی مشاهده می‌شود. که نمی‌توان به اطلاق و عموم آن ملتزم شد! شاید خود مؤلف محترم هم چنین ادعایی نداشته باشند، همانگونه که در پاسخ برخی مشاوره‌ها، ایشان تصریح می‌کنند که: «این پیشنهاد است و شما خود فکر کنید و تصمیم بگیرید.» البته این موارد از ارزش کتاب نمی‌کاهد و حقیقتاً اثری است که مطالب سودمندش بسیار است و دانستن آن برای جوانان، مفید و راهگشا ... دوام توفیق مؤلف محترم را در تبیین و انتقال حکمت ناب محمدی به مخاطبان از خدای متعال خواستاریم.

پایگاه اطلاع‌رسانی دفتر حفظ و نشر آثار حضرت آیت‌الله العظمی سیدعلی خامنه‌ای (مدظله‌العالی) - مؤسسه پژوهشی فرهنگی انقلاب اسلامی